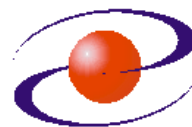

**UNIVERZITET CRNE GORE
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET**

STUDIJSKI PROGRAM:	<i>ENERGETIKA I AUTOMATIKA</i>
PREDMET:	<i>SIGNALI I SISTEMI</i>
FOND ČASOVA:	<i>2+1+1</i>

LABORATORIJSKA VJEŽBA BROJ 3

NAZIV:	<i>KONVOLUCIJA SIGNALA</i>
CILJEVI VJEŽBE: <ul style="list-style-type: none"> - Određivanje konvolucije u MATLAB-u numeričkim i simboličkim putem. - Veza konvolucije signala u vremenskom domenu i njihovih transformacija (Fourier-ove i Laplace-ove transformacije).	
POTREBAN PRIBOR:	

IME I PREZIME: _____.

BROJ INDEKSA: _____.

BROJ POENA:	
OVJERAVA:	
DATUM:	

1. APARATURA

Na raspolaganju su sledeći uređaji i oprema:

- PC

Za izvođenje laboratorijske vježbe potreban je softverski paket MATLAB. U vježbi je pretpostavljeno da su studenti osposobljeni za korišćenje pomenutog softvera. Potrebno je predznanje sa prethodnih vježbi.

2. TEORIJSKA OSNOVA LABORATORIJSKE VJEŽBE

Konvolucija signala

Konvolucija signala $x(t)$ i $h(t)$, u oznaci $y(t)$, se definiše na sledeći način:

$$y(t) = x(t) * h(t) = \int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) h(t - \tau) d\tau.$$

U obradi signala ovaj pojam zauzima veoma značajno mjesto, jer se na osnovu njega može odrediti izlaz iz sistema, ako znamo njegov ulaz ($x(t)$) i impulzni odziv ($h(t)$).

Konvolucija signala se može izraziti preko Laplace-ove i Fourier-ove transformacije. Ako su $X(j\omega)$ i $H(j\omega)$ Fourier-ove transformacija signala $x(t)$ i $h(t)$, respektivno, konvolucija signala se može zapisati kao

$$y(t) = FT^{-1}\{X(j\omega)H(j\omega)\}.$$

Slično, konvolucija dva signala jednaka je inverznoj Laplace-ovoj transformaciji proizvoda Laplace-ovih transformacija tih signala:

$$y(t) = LT^{-1}\{X(s)H(s)\},$$

gdje su $X(s)$ i $H(s)$ Laplace-ove transformacije signala $x(t)$ i $h(t)$, respektivno.

MATLAB posjeduje funkciju za numeričko izračunavanje convolucije dva signala. Opšti oblik ove naredbe je

```
conv(x,h)
```

Treba napomenuti da, ako je broj odbiraka signala $x(t)$ m , a signala $h(t)$ n , će ova naredba vratiti signal dužine $n+m-1$.

Primjer 1. Odrediti konvoluciju signala $h(t)=2u(t-2)$ i $x(t)=3\sin(10\pi t)$, gdje je $3 \leq t \leq 7$.

```
T=0.05;
t=3:T:7;
h=2*(t>=2);
x=3*sin(10*pi*t);
t1=3:T:11;
y=conv(x,h);
plot(t1,y)
```

U MATLAB-ovom simboličkom paketu ne postoji funkcija preko koje je realizovana konvolucija. Ali zahvaljujući osobini da se može izraziti preko Laplace-ove ili Fourier-ove transformacije, njena realizacija je jednostavna. Npr. neka imamo signale $h(t)$ i $x(t)$. Njihova konvolucija se može odrediti na sljedeći način:

```
y=ilaplace(laplace(h,v)*laplace(x,v),t);
```

ili

```
y=ifourier(fourier(h,v)*fourier(x,v),t);
```

3. ZADACI LABORATORIJSKE VJEŽBE

Zadatak 1. Dat je linearni vremenski-invarijantni sistem sa impulsnim odzivom $h(t)$ na čiji ulaz dolazi signal $x(t)$:

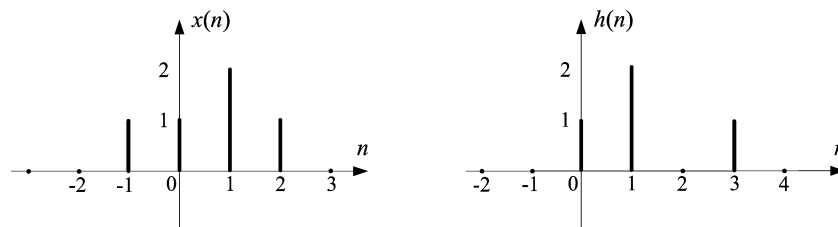
$$x(t) = e^{-t} \sin(4t)$$

$$h(t) = \frac{1}{4} \left[u\left(t - \frac{\pi}{4}\right) - u\left(t - \frac{3\pi}{4}\right) \right]$$

Grafički prozor izdeliti na 3 potprozora. U prvom prikazati $x(t)$, u drugom $h(t)$ i u trećem $y(t)$. Korak odabiranja je $T = \pi/32$ i ulazni signal se posmatra u intervalu $0 \leq t < 2\pi$.

Zadatak 2. Koristeći se simbolikom u MATLAB-u odrediti konvoluciju signala iz prethodnog zadatka. Konvoluciju odraditi preko Laplace-ove transformacije.

Zadatak 3. Numeričkim putem odrediti konvoluciju signala prikazanih na Slici 1.

Slika 1 - Signali iz Zadatka 3.

4. ZAKLJUČAK